

kan kalde marginalisering. Hvis et menneske føler sig sat uden for fællesskabet, kan 1.000 kr. mere på lommen måske hjælpe på den økonomiske situation, men følelsen af ikke at høre til, at være med, er der jo stadig.

Det er her, at vi som mennesker og som borgere skal være os vores ansvar bevidst; det er her, vi skal gøre en forskel. Vi må kunne forlange af hinanden, at vi tager et ansvar og er der for vores egne forældre. De har givet os vores opvækst – ja, livet. Er det for meget forlangt, at vi midt i vores selvrealiseringsiver også selv tager et ansvar, at vi tager et personligt ansvar for vores børns opdragelse, at det er vores opgave som forældre at gøre vores børn til myndige borgere, der kan fungere i fællesskaber og ikke kun på egne betingelser og vilkår?

I Venstre vil vi gerne sikre gode tilbud til vores børn, til vores ældre og til de svageste – vi ikke alene vil, vi skal – men vi skal også turde sige til hinanden, at vi alle har et personligt ansvar for den måde, vi forvalter vores liv på i forhold til os selv og i forhold til fællesskabet.

Heldigvis er der mange, som hver dag gør en kæmpe indsats for de mest sårbare i vores samfund. De påtager sig ansvar og skaber livskvalitet. De findes både i familier, institutioner og frivillige organisationer. De viser hver dag vejen for os andre. De viser, at man kan gøre noget på trods. De fortæller historien om, at det ikke altid er andres skyld, hvis ikke tilværelsen flasker sig optimalt for mig og mine. Det er ikke altid samfundets, opvækstens, forældrenes, ægteskabets, tidernes forfald eller sågar vejrets skyld, hvis alt ikke altid er godt. Vi bliver som mennesker nødt til også at spørge: Hvad kan jeg gøre for at få verden til at blive et bedre sted at leve i?

For et års tid siden læste jeg en artikel, skrevet af en Kirstine Andersen. Det var en artikel, som var væsentlig, relevant og god, og hun fortalte en tankevækkende historie. Som studerende var hun tilkaldt i børneinstitutioner.

I en børnehave blev personalet altid trætte ved tanken om, at børnene skulle ud, når det var regnvej. Alt det tøj, der skulle af og på, og alt det griseri, og så skulle man stå og fryse derude i regnvejret. Det var svært for dem at få en god arbejdsdag ud af det, og derfor blev de helst inde, og hvis de endelig gik ud, var humøret gråt som skyerne.

I en anden børnehave forstod de at vende situationen om. Juhu, nu regner det, nu skal vi have temadag om vand, hvad skæg kan vi få ud af regnvej, nu hvor det hele kommer gratis til

os? De udnyttede det faktum, at børn synes, at det er sjovt med regnvej, vandpytter og paraplyer.

Den lille historie viser, hvordan de forstod kunsten at finde mulighederne i det, der er. Vejret er det samme, men der er stor forskel på måden at forholde sig til det på.

To af dansk åndslivs helt store skikkelser har på hver deres måde for mange år siden givet os et stærkt fundament at diskutere og udleve vores menneskelige forholdemåder på – i forhold til os selv og i forhold til fællesskabet. De levede måske i en fjern fortid, men deres tænkning er mere aktuel end nogen sinde. Jeg taler om Kierkegaard og Grundtvig. For Grundtvig var åndsfriheden og udvikling af den myndige borger central. For Kierkegaard var det netop vores måde at forholde os til livet på, der prægede hans forfatterskab.

Det er den kobling, Kirstine Andersen i sin kronik bruger til sin historie om børnehaven. Det er ikke den ydre verden og dens tilskikkelser, men måden, vi forholder os til den på, der er det egentlige i livet.

Kl. 10.25

Livet består af nødvendigheder og muligheder, som vi hele tiden må sætte sammen: Nødvendigheder er det, jeg ikke kan lave om på, f.eks. vejret, muligheder er måden, jeg forholder mig til livets nødvendigheder på. Det er vores udfordring som mennesker. Jeg har ikke selv bestemt, hvilken barndom jeg har haft, men det er mig, der vælger, hvordan jeg forholder mig til den.

Kierkegaard er i sit forfatterskab optaget af at hjælpe det enkelte menneske til at tage livet på sig, sådan som det nu engang er. Han vil have os til at være den, vi er, og til at træde i karakter dér, hvor vi er.

Sådan må det også være i forhold til praktisk politik. Som statsministeren nævnte i sin tale, vil Venstre skabe et samfund, hvor der er bedre plads til iværksættere, privat initiativ og den frodige fantasi. Vi vil skabe et samfund, hvor der er hjælp og omsorg for de udsatte grupper. Regeringen vil skabe nye rammer for politiet og retsvæsenet gennem reformer. Vi reformerer hele vore måde at håndtere de offentlige opgaver på og tegner nye landkort. Vi strammer op på retspolitikken og styrker indsatsen for børn, der udsættes for vold eller seksuelle overgreb.

Regeringen har fremlagt en ambitiøs integrationsplan med obligatorisk sprogstimulering for tosprogede børn og initiativer, som yderligere